

RESERVE BANK OF INDIA
Foreign Exchange Department
Central Office
Mumbai - 400 001

RBI/2013-14/265

A.P. (DIR Series) Circular No. 46

ਸਤੰਬਰ 17, 2013

ਬੱਲ

ਸਾਰੀਆਂ ਸ਼੍ਰੇਣੀਆਂ - ਮੈਂ ਅਧਿਕਾਰਤ ਡੀਲਰ ਬੈਂਕਾਂ

ਮੇਡਮ / ਸਰ,

ਇਲੈਕਟ੍ਰਾਨਿਕ / ਇੰਟਰਨੈਟ ਵਪਾਰ ਪੋਰਟਲ ਦੁਆਰਾ ਵਿਦੇਸ਼ੀ ਫਾਰੇਕਸ ਵਪਾਰ

ਅਧਿਕਾਰਤ ਡੀਲਰ ਸ਼੍ਰੇਣੀ - I (AD ਸ਼੍ਰੇਣੀ - I) ਬੈਂਕਾਂ ਦਾ ਧਿਆਨ ਏ.ਪੀ. (ਡੀ.ਆਈ.ਆਰ. ਸੀਰੀਜ਼) ਸਰਕੂਲਰ ਨੰਬਰ 53 ਮਿਤੀ 07 ਅਪ੍ਰੈਲ, 2011 ਅਤੇ [ਏ.ਪੀ. \(ਡੀ.ਆਈ.ਆਰ.\) ਵੱਲ ਸੱਦਾ ਦਿੱਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਸੀਰੀਜ਼\) ਸਰਕੂਲਰ ਨੰਬਰ 46 ਮਿਤੀ 17 ਨਵੰਬਰ, 2011](#) ਜਿਸ ਵਿੱਚ AD ਸ਼੍ਰੇਣੀ I ਦੇ ਬੈਂਕਾਂ ਨੂੰ ਕ੍ਰੈਡਿਟ ਕਾਰਡਾਂ/ਵੱਖ-ਵੱਖ ਖਾਤਿਆਂ ਵਿੱਚ ਜਮ੍ਹਾਂ ਕਰਾਉਣ ਵਾਲੇ ਐਨਲਾਈਨ ਫੋਰੇਕਸ ਵਪਾਰਕ ਲੈਣ-ਦੇਣ ਲਈ ਜਨਤਾ ਦੁਆਰਾ ਕੀਤੇ ਜਾ ਰਹੇ ਮਾਰਜਿਨ ਭੁਗਤਾਨਾਂ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਉਚਿਤ ਸਾਵਧਾਨੀ ਵਰਤਣ ਅਤੇ ਵਧੇਰੇ ਚੌਕਸ ਰਹਿਣ ਦੀ ਸਲਾਹ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ। ਭਾਰਤ ਵਿੱਚ ਬੈਂਕਾਂ ਨਾਲ ਬਣਾਈ ਰੱਖਿਆ। ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਏਡੀ ਸ਼੍ਰੇਣੀ-1 ਦੇ ਬੈਂਕਾਂ ਨੂੰ ਅਜਿਹੇ ਲੈਣ-ਦੇਣ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਮਾਰਜਿਨ ਮਨੀ, ਨਿਵੇਸ਼ ਧਨ ਆਦਿ ਨੂੰ ਇਕੱਠਾ ਕਰਨ ਲਈ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਬੈਂਕ ਸ਼ਾਖਾਵਾਂ ਵਿੱਚ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਜਾਂ ਮਲਕੀਅਤ ਸੰਬੰਧੀ ਚਿੰਤਾਵਾਂ ਦੇ ਨਾਮ 'ਤੇ ਖੋਲ੍ਹੇ ਜਾ ਰਹੇ ਖਾਤਿਆਂ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਸਾਵਧਾਨੀ ਵਰਤਣ ਦੀ ਸਲਾਹ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ।

2. ਹਾਲਾਂਕਿ, ਇਹ ਦੇਖਿਆ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਕੁਝ ਬੈਂਕਿੰਗ ਗਾਹਕ ਅਜਿਹੀਆਂ ਸਕੀਮਾਂ ਦੀ ਪੇਸ਼ਕਸ਼ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਪੋਰਟਲ/ਵੈਬਸਾਈਟਾਂ 'ਤੇ ਵਿਦੇਸ਼ੀ ਮੁਦਰਾ ਵਿੱਚ ਐਨਲਾਈਨ ਵਪਾਰ ਕਰਨਾ ਜਾਰੀ ਰੱਖਦੇ ਹਨ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਉਹ ਸੁਰੂਆਤੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਵਿਦੇਸ਼ੀ ਵੈੱਬਸਾਈਟਾਂ / ਸੰਸਥਾਵਾਂ ਨੂੰ ਕ੍ਰੈਡਿਟ ਕਾਰਡ ਜਾਂ ਹੋਰ ਇਲੈਕਟ੍ਰਾਨਿਕ ਚੈਨਲਾਂ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਦੇ

ਹੋਏ ਭਾਰਤੀ ਬੈਂਕ ਖਾਤਿਆਂ ਤੋਂ ਫੰਡ ਭੇਜਦੇ ਹਨ ਅਤੇ ਬਾਅਦ ਵਿੱਚ ਉਹੀ ਵਿਦੇਸ਼ੀ ਸੰਸਥਾਵਾਂ ਤੋਂ ਉਹਨਾਂ ਦੇ ਕ੍ਰੈਡਿਟ ਕਾਰਡ ਜਾਂ ਬੈਂਕ ਖਾਤਿਆਂ ਵਿੱਚ ਨਕਦ ਰਿਫੰਡ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਦੇ ਹਨ।

3. ਫੇਮਾ, 1999 ਦੀ ਉਲੰਘਣਾ ਕਰਨ ਵਾਲੀਆਂ ਅਜਿਹੀਆਂ ਐਨਲਾਈਨ ਗਤੀਵਿਧੀਆਂ 'ਤੇ ਪਾਬੰਦੀਆਂ ਨੂੰ ਹੋਰ ਮਜ਼ਬੂਤ ਕਰਨ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ ਨਾਲ, ਏ.ਡੀ. ਸ਼੍ਰੇਣੀ I ਬੈਂਕਾਂ ਨੂੰ ਹੇਠਾਂ ਦਿੱਤੇ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਹਨ:

(i) ਸਾਰੇ AD ਸ਼੍ਰੇਣੀ I ਬੈਂਕ ਜੋ ਆਪਣੇ ਗਾਹਕਾਂ ਨੂੰ ਕ੍ਰੈਡਿਟ ਕਾਰਡ ਜਾਂ ਐਨਲਾਈਨ ਬੈਂਕਿੰਗ ਸੁਵਿਧਾਵਾਂ ਦੀ ਪੇਸ਼ਕਸ਼ ਕਰਦੇ ਹਨ ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਗਾਹਕਾਂ ਨੂੰ ਇਹ ਸਲਾਹ ਦੇਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ ਕਿ ਭਾਰਤ ਵਿੱਚ ਰਹਿਣ ਵਾਲਾ ਕੋਈ ਵੀ ਵਿਅਕਤੀ ਇਲੈਕਟ੍ਰਾਨਿਕ ਰਾਹੀਂ ਵਿਦੇਸ਼ੀ ਮੁਦਰਾ ਵਪਾਰ ਲਈ ਕਿਸੇ ਵੀ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਭਾਰਤ ਤੋਂ ਬਾਹਰ ਸਿੱਧੇ/ਅਸਿੱਧੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਭੁਗਤਾਨਾਂ ਨੂੰ ਇਕੱਠਾ ਕਰ ਰਿਹਾ ਹੈ ਅਤੇ ਪ੍ਰਭਾਵਤ ਕਰ ਰਿਹਾ/ਰੈਮਿਟ ਕਰ ਰਿਹਾ ਹੈ। /ਇੰਟਰਨੈੱਟ ਟਰੇਡਿੰਗ ਪੋਰਟਲ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਵਿਦੇਸ਼ੀ ਮੁਦਰਾ ਪ੍ਰਬੰਧਨ ਐਕਟ (FEMA), 1999 ਦੀ ਉਲੰਘਣਾ ਕਰਨ ਦੇ ਨਾਲ-ਨਾਲ ਆਪਣੇ ਗਾਹਕ ਨੂੰ ਜਾਣੇ (ਕੇਵਾਈਸੀ) ਨਿਯਮਾਂ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਨਿਯਮਾਂ ਦੀ ਉਲੰਘਣਾ ਲਈ ਜਵਾਬਦੇਹ ਹੋਣ ਲਈ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ/ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ/ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਜਵਾਬਦੇਹ ਬਣਾਉਣਗੇ। / ਐਂਟੀ ਮਨੀ ਲਾਂਡਰਿੰਗ (ਏਐਮਐਲ) ਦੇ ਮਿਆਰ।

(ii) ਜਦੋਂ ਕੋਈ ਵੀ AD ਸ਼੍ਰੇਣੀ I ਬੈਂਕ ਆਪਣੇ ਕ੍ਰੈਡਿਟ ਕਾਰਡ ਜਾਂ ਐਨਲਾਈਨ ਬੈਂਕਿੰਗ ਗਾਹਕ ਦੁਆਰਾ ਕੀਤੇ ਗਏ ਕਿਸੇ ਵੀ ਵਰਜਿਤ ਲੈਣ-ਦੇਣ ਨੂੰ ਵੇਖਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਬੈਂਕ ਡਿਫਾਲਟ ਗਾਹਕ ਦੇ ਕਾਰਡ ਜਾਂ ਖਾਤੇ ਨੂੰ ਤੁਰੰਤ ਬੰਦ ਕਰ ਦੇਵੇਗਾ ਅਤੇ ਮੁੱਖ ਜਨਰਲ ਮੈਨੇਜਰ-ਇਨ-ਚਾਰਜ ਨੂੰ ਇਸਦੀ ਰਿਪੋਰਟ ਕਰੇਗਾ। , ਫਾਰੇਕਸ ਮਾਰਕਿਟ ਡਿਵੀਜ਼ਨ, ਵਿਦੇਸ਼ੀ ਮੁਦਰਾ ਵਿਭਾਗ, ਭਾਰਤੀ ਰਿਜ਼ਰਵ ਬੈਂਕ, ਕੇਂਦਰੀ ਦਫਤਰ, 5ਵੀਂ ਮੰਜ਼ਿਲ, ਅਮਰ ਬਿਲਡਿੰਗ, ਪੀ.ਐੱਮ. ਰੋਡ, ਮੁੰਬਈ - 400001 ਇਸ ਸਰਕੂਲਰ ਦੇ ਅੰਤਿਕਾ ਵਿੱਚ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਫਾਰਮੈਟ ਵਿੱਚ।

4. ਜੇਕਰ ਇਹ ਦੇਖਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਸਬੰਧਤ AD ਸ਼੍ਰੇਣੀ I ਬੈਂਕ ਉੱਪਰ ਦੱਸੇ ਗਏ ਉਪਾਵਾਂ ਨੂੰ ਪੂਰਾ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਅਸਫਲ ਰਿਹਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਭਾਰਤੀ ਰਿਜ਼ਰਵ ਬੈਂਕ FEMA, 1999 ਦੀ ਧਾਰਾ 11(3) ਦੇ ਤਹਿਤ ਡਿਫਾਲਟ ਬੈਂਕ ਦੇ ਖਿਲਾਫ ਕਾਰਵਾਈ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਕੋਈ ਵੀ ਕਾਰਵਾਈ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਇਸਨੂੰ ਜਰੂਰੀ ਸਮਝਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ।

5. ਏ.ਡੀ. ਸ਼੍ਰੇਣੀ - I ਬੈਂਕ ਇਸ ਸਰਕੂਲਰ ਦੀ ਸਮੱਗਰੀ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਸਬੰਧਤ ਹਿੱਸੇਦਾਰਾਂ ਅਤੇ ਗਾਹਕਾਂ ਦੇ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ

ਲਿਆ ਸਕਦੇ ਹਨ। ਇਸ ਸਰਕੂਲਰ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਹਦਾਇਤਾਂ ਨੂੰ ਕਾਰਡ ਜਾਰੀ ਕਰਨ ਵਾਲੀਆਂ ਕੰਪਨੀਆਂ ਦੇ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਵੀ ਲਿਆਂਦਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਅਜਿਹੇ ਅਣਅਧਿਕਾਰਤ ਲੈਣ-ਦੇਣ ਲਈ ਭੁਗਤਾਨ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਦੇਣ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਸੁਚੇਤ ਰਹਿਣ ਦੀ ਸਲਾਹ ਦਿੱਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ।

6. ਇਸ ਸਰਕੂਲਰ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਵਿਦੇਸ਼ੀ ਮੁਦਰਾ ਪ੍ਰਬੰਧਨ ਐਕਟ, 1999 (42 ਦਾ 1999) ਦੇ ਸੈਕਸ਼ਨ 10(4) ਅਤੇ 11 (1) ਦੇ ਤਹਿਤ ਜਾਰੀ ਕੀਤੇ ਗਏ ਹਨ ਅਤੇ ਅਨੁਮਤੀਆਂ/ਪ੍ਰਵਾਨਗੀਆਂ, ਜੇਕਰ ਕੋਈ ਹੋਵੇ, ਕਿਸੇ ਵੀ ਹੋਰ ਕਾਨੂੰਨ ਅਧੀਨ ਲੋੜੀਂਦੇ ਹਨ, ਦੇ ਪੱਖਪਾਤ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ ਹਨ।

ਆਪ ਜੀ ਦਾ ਵਿਸ਼ਵਾਸ਼ਪਾਤਰ

(ਰੁਦਰ ਨਰਾਇਣ ਕਾਰ)

ਚੀਫ਼ ਜਨਰਲ ਮੈਨੇਜਰ-ਇੰਚਾਰਜ

FEMA 1999 (1999 ਦਾ ਐਕਟ 42) ਦੇ ਤਹਿਤ ਵਰਜਿਤ ਐਨਲਾਈਨ ਟ੍ਰਾਂਜੈਕਸ਼ਨਾਂ ਦੀ ਰਿਪੋਰਟਿੰਗ

ਸੀਰੀਅਲ ਨੰਬਰ	AD ਸ਼੍ਰੇਣੀ / ਬੈਂਕ ਦਾ ਨਾਮ	
1	ਰਿਪੋਰਟਿੰਗ ਅਧਿਕਾਰੀ ਦੇ ਸੰਪਰਕ ਦੀ ਜਾਣਕਾਰੀ / ਕਮਲਾਇੰਸ ਦਾ ਮੁਖੀ	
2	ਰਿਪੋਰਟਿੰਗ ਅਧਿਕਾਰੀ ਦੇ ਸੰਪਰਕ ਦੀ ਜਾਣਕਾਰੀ / ਕਮਲਾਇੰਸ ਦਾ ਮੁਖੀ	
ਐਨਲਾਈਨ ਲੈਣ-ਦੇਣ ਦੇ ਵੇਰਵੇ		
3	ਗਾਹਕ/ਕਾਰਡਧਾਰਕ ਦਾ ਨਾਮ	
4	ਕਾਰਡ/ਬੈਂਕ ਖਾਤਾ ਨੰਬਰ	
5	ਵੈੱਬਸਾਈਟ / ਪੋਰਟਲ ਦਾ ਨਾਮ / URL ਜਿੱਥੇ ਲੈਣ-ਦੇਣ ਕੀਤੇ ਗਏ ਸਨ	
6	ਦੁਆਰਾ ਪਤਾ ਲਗਾਉਣ ਦੀ ਮਿਤੀ	
7	ਡੈਬਿਟ/ਕ੍ਰੈਡਿਟ ਦੀ ਮਿਤੀ ਅਨੁਸਾਰ ਰਕਮ	
8	ਕਾਰਡ/ਬੈਂਕ ਖਾਤਾ ਬੰਦ ਕਰਨ ਦੀ ਮਿਤੀ	

ਬੈਂਕ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰਤ ਅਧਿਕਾਰੀ ਦੁਆਰਾ ਘੋਸ਼ਣਾ

ਮੈਂ ਉਪਰੋਕਤ ਲੈਣ-ਦੇਣ ਦੀ ਜਾਂਚ ਕੀਤੀ ਹੈ ਅਤੇ ਸਿੱਟਾ ਕੱਢਿਆ ਹੈ ਕਿ ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਇਲੈਕਟ੍ਰਾਨਿਕ ਰਾਹੀਂ ਵਿਦੇਸ਼ੀ ਮੁਦਰਾ ਵਪਾਰ ਲਈ ਕਿਸੇ ਵੀ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਭੇਜਣ ਦੀ ਮਨਾਹੀ ਹੈ

/ ਵਿਦੇਸ਼ੀ ਮੁਦਰਾ ਪ੍ਰਬੰਧਨ ਐਕਟ (FEMA), 1999 ਦੇ ਤਹਿਤ ਇੰਟਰਨੈਟ ਵਪਾਰ ਪੋਰਟਲ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਨਹੀਂ ਹੈ।

(ਨਾਮ ਅਤੇ ਦਸਤਖਤ)

ਮਿਤੀ:

ਸਥਾਨ: